GAZETA
DE TRANSILVANIA.

ANUL (KU PREANALTA VOIE.) AL IX-LEA.

Nro 86. *Brashov, 24. Octomvrie.* 1846.

Реклашаціі патіопале.

Сънт ачеастъ тітлъ чітім ын Blätter für Geist etc. ын артікол скріс кь пътрындере асупра цехърілор. Dар маі ынтеі съ черчетъм че сънт цехъріле. Ачелеа сънт ніще ынсоціірі саў корпорацііі de месеріеші*), ынкіс ын сінеші ынсъш дъп ніще статуте саў легі, каре се кред а фі маі фолосіторе пентрў мъдъларіі ачелораші. — Авторъл артікоълълуі претримите, къ пъпъ акум ын пъмынтеле фоі саў пъвлікат съмъ де дісертацііі каре де каре маі фербінте апъръторе де інстітутул цехърілор, деспре каре се зіче, къ ел ар фі фост темеліа четъцілор немцещі, семінаріла лібертъцііі четъцене, контра-пъвлеі повлеі феодале ші ал кавалеріеі лотре, скутъл домніторілор ын контра прекъмпъніріі насалілор ші адевърата пятере апъръторе ын тімпърі de ръсвоіе; ачелаш ынсъ пентрў неакъл поструі неагъ deadreptul тоте ачесте фолосе але цехърілор ші зраті, къ токма din контрў ын лок de ын сімцъ ал лібертъцііі четъцене; еле астъзі въдеск престе тот ын гредос ші мішелос eroicm de каste; іар ын прео десфъшърare de търіе політікъ ын цехъріле de астъзі н'аў ръмас нічі зрмъ, токма кум н'аў ръмас нічі din спіріталъ de ръсвоіе, каре ын зрмареа організъріі армателор стътъторе ын четъцені аў адормит кь тотъл. С'аў маі зіс, къ інстітутъл цехърілор аў фост пъп ші супе стрінса пъзіре а моралітъцііі ынтре мъдъларіі лор, супе пъстрареа чістеі, супе потрівіта ынтръріре а кълцърілор ынтре соціі маістері (magistri), кь орешкаре привілеціері але вътрънілор ші але въдевелор, супе скътіреа фечорілор кълъторі ші а колпавілор ш. а. ш. а. Тоте ачестеа ера ъпне пентрў неакъл треквте, ын каре пь маі ера поліціе, нічі спіталърі, нічі оспъторіі, нічі фаврічі, (каре ъна сінгъръ лекъ кът ын цех ынкъ не ътъта де пъмърос, мълт ші ъпн ші ефтін). Апоі че вені фаче цехърілор, дакъ еле кіар ын лъпътъл лор аў ынчепт а се кътрені прін егоісм ші прін демораліzaціе. Dечі дъпъ мълте алтеле ніне ынтрекареа, дакъ цехъріле, кь аспрел лор монополь вор маі пятє ніеці аша прекум ле ведем пъпъ астъзі. Респънсъл се дъ, къ нічі de кът. Кь тоте ачестеа авторъл пь воіеще тотала лор цердере, ві претіоне нъмаі о реформаре престе тот астъзіліс, ка еле нічі съ стея de о парте ын дрътъл ридікърііі фавріческілор прін егоісмъл лор, нічі іаръш съ дескідъ дрът ла стрікъторі de месерії (Pfuscher, кърпач, чаватінї), кът се ынтъмплъ астъзі токма прін ачеа, кь цехъріле се ынкід не сіне аша, ын кът декларъ, къ дела кътаре пъмър de маістері маі ын сзс пь маі пот прімі ын лъпътъл лор, de ънde ніне, къ о мълціме алціі лекъ не де лътърі, ка ваі де еі, маі ефтін, ка съ тръіаскъ, прін зрмаре ші маі ръў, ын врете-че кіар ші din цехалціі мълці се ынкред, къ фіінд пъмърва ынкіс, н'аў нічі о грішъ де конкърріпца маі мълтора, прін зрмаре ынші іарт шіеші дакъ лекъ кът de реў.

Dъпъ че авторъл пърчеде а бате мереў пінеріѣ ла пасъл цехърілор, апоі спре реформареа лор пентрька съ пот ста ші ын віторіѣ претінде зрмътореле кондіції:

Цехъріле съ аівъ ші de ачі наінте дрептъл de а свфері нъмаі не ачеіа ын рангъл маістерілор, карії вор пятє продъче кап-д'оперъ (Meisterstück), каре съ фіе свпъс ла стрінса крітікъ а зноі комісіі de маістері черчетъторі, ка дела ынвъцъчеі съ пот чере претъріе школастікъ, дела фечорі (калфе, содалі) апії de кълъторіе, дела маістері кълъторіе ші съ контролезе моралітатеа ынтрецеі корпорацііі; — ынсъ, de алтъ парте съ ынчете орі че тіраніе монополістікъ. Адікъ: цехъл съ н'аівъ нічі de кът дрептъл а мърціні нъмърал маістерілор, чі съ фіе даторіѣ а рекъноще не тоці de маістері, къці вор пятє продъче кап-de-оперъ; нічі іаръш съ пот пъртві не маістері, къці ынвъцъ че аўеі а цінé, саў ла къці фечорі воіеск а da de лекъ, фіе ачеіа пътънтені фіе стрълні; нічі а детермина апії de ынвъцътор пентрў тінері, чі каре кът се ва арята дестоінік ші дестептат ла месерія са съ фіе пріміт фъръ гредтате ші фъръ кондіції de плъцї ын лада цехълві, саў de такъ къnd се фаче маістер; — ла тоте ачестеа цехъл съ пь аівъ нічі ын аместек, чі дрептъл ші даторіпца лві съ фіе нъмаі жь декареа капълві д'оперъ. Токма аша цехъл

*) Месеріе, месеріаш, ачесте зівері н'ам ноі а се квфында кь місеріа, съръчіе; тікълоніе, кът о ынтрънсе маі вертос франції молдовені, чі месеріе, зівере преа ніне кноскътъ ын Цара ромънеаскъ е сорі кь францозеска мстіеге ші кь італіанка mestiere, мещеріе, мещешуг, ші mestiero, кіемаре, професіе, трсаъ.

n'are a dispune nici asupra modului de a despinde maistriile mesteriile lor, n'are ai cui pretinde dacă lucrul unui maistru este bun sau rău, cine cui este dator să dea lucru, sau cine cui să plătească. Pentru acest motiv maistrul e incorporat la breasla sa, el n'are a face nici o restriugere asupra numărului ucenicilor ce are să primească, el n'are nici o restriugere asupra timpului de ucenicie, nici asupra numărului de lucrători ce are să aibă. Pentru acest motiv breasla nu are nici un drept asupra maistrului, el nu are nici o supraveghiare asupra lucrului maistrului, el nu are nici un drept de a cerceta starea lucrului maistrului, el nu are nici un drept de a pedepsi pe maistru pentru lucrul rău ce ar face, el nu are nici un drept de a opri pe maistru de a lucra, el nu are nici un drept de a pune sigiliu pe lucrul maistrului, el nu are nici un drept de a pune mâna pe lucrul maistrului, el nu are nici un drept de a vinde lucrul maistrului, el nu are nici un drept de a da în judecată pe maistru pentru lucrul său, el nu are nici un drept de a pune în închisoare pe maistru pentru lucrul său, el nu are nici un drept de a pune în închisoare pe maistru pentru datoriile sale

дмпъртъшіте комвінъцій скандалъ, се ре-дакторъ ла маџістрат, дмпресъ къ вреле рефлексій ші къ ачел адаос де черере, ка ачелеа съ се деа ші депъцаџіор діеталі спре а ле авea де дндрептаріс. — Пропосіџіа пъблікълъі дела Брашов де а чере ші а міжлочі дмкъ ші ва ал чінчілеа пост де консіліар геверніал пентрв націа съсească, фъ спріжініт ші де ачі. — Се маі ворбі ші пентрв черереа вні прівілеџіс формал дмпъртеск дпъторіс де модалітатеа алеџерей граф-лъі съсеск; дар сіненій пъ прімірь ачест проіект зікънд, къ ачі н'ар фі а се чере ва дрепт поъ, ші вамаі дпъріреа вні дрепт авът.

ВНГАРІА.

Комітатъл Сатмар. Ачест комітат вечін ші маре дмкъ не інтересеазъ мълт. Партіделе ачі се арвокъ ші се лъпъ де шесе ані некъртат; астъдатъ дп 21. ші 22. Окт., се фъкъ реставрація дерегъторілор пъблічі, ачеаста дпсъ дптр'ва кіп вніс дп фелівл съв. Опосіџіа се дпкордъ din тоте пъторіле спре а'ші къџіта о маіорітате ші спре а рестърна дп тотъ прівінца пре консерватіві; ачеџіа їаръш адъндсе дп сказа тарі ші марі пъ пердерь din окі нічі ва фелів de міжлок атът спре а се апъра, кът ші спре а вате не контрарі. Дптре алте мълте консерватівіі кіемарь ажаторіс ші din афарь, рвгънд адекъ не еселенџіа са графвл Лъдовік Каролі фешпанвл дела Нітра, ка съ віневодіаскъ а вені ла фаца локълві ші прін інфлвінца са съ ле деа тот фелівл де ажаторіс спре а дпвінце пе лівералі. Се спвне дптре алтеле, къ петеціпеа дптр'ва оръшъл ал графвлві Каролі, дпъ че і се ертъ, зечівіала рецеаскъ пе трей ані дп пайте ші дпъ фелівріте амеріканъ трекъ сънт стеагъл консерватівілор. Кънскътвл Валентін Браі, консіліарівл рецеск ші прецідентвл трібвналвлві din Добріџін, венінд ла Сатмар, петрекъ ачі 1½ септъмъні спре а да din тоте пътеріле ажаторіс графвлві Каролі. Адвнанца се фъкъ дп орашвл Карей, (N. Károly) каре дпсъ къ о зі маі пайте се дмплъсе де остъпіте регълатъ. Дп ачеасъ зі адекъ 20. Октомв. сосіръ ші петеніі де амъндоъ партіделе кондвші де аі лор къпітані къларець, къ стеагърі десфъшърате, къ пісічі ші дптре сверете кътніїте de пътеле кандідаџілор фіекърві партіде. Нътерва петеніілор адвнаці ера песте чінчі мії шесе сът. Дп фрънтеа опосіџіеї ста графвл Александръ Телекі ші Лъдовік Бечкі. Дп діміпеаца din 21 остъпіпеа дпкіс вліџеле ші маі къ сеамъ къртеа комітатвлві тъндзо пе ачеаста дп дой жмътъці: вна пентрв консерватівіі ші алта пентрв опосіџіе. Пе ла 9. чеасврі дптрарь міїле de алегъторі. Дпсемнат, къ фешпанвл Сатмарвлві дпкъ се вине стрънс де консерватіві. Вотізареа се фъкъ ла дой локврі, дар прецідендіі се дедерь ла амъндоъ графвл Лъдовік Каролі ші Валентін Браі. Акам опосіџіа ръкні din тоте пътеріле, къ ачеі дой върваці пъ пот фі прецідендіі, фіінд къ сънт інтересаці ла касъ; дар пъ фолосі німік. Аша дар тотъ реставрація съ фъкъ нвмаі din консерватівіі. — Ла ачестеа Erd. Hir. din 29. Окт. фаче врмътоареа рефлексіе: Греў се дпшалъ, каре кредс къ врео опосіџіе съпътосъ с'ар пътеа сзгрма. Де квнд е лъмеа, ómenii дп контра сілеі ші а кълкърей аў стрігат претвтіndeні, с'аў рескълат, сав чел пвцін с'аў въіерат, ші ачеаста на ретъреа тот аша пъпъ ла сфършітвл лъмеі. Кънеріторі аі лъмеі черкарь а кълка опосіџіа, дар нічі еі н'аў пътвт о, нічі партіда дпвінгъторе din Сатмар пъ о ва пътеа.

(Дпъ Jelenkor) Щіпътъріле Кроаџіеі стаў гата а протеста, ка къ прілежвл аніверсарей de 50 ані (ізвілеў) а .К. Сале палатінвлві съ пъ фіе сілите а тріміте репрезентанці осевіді фіе каре din еле; ші съ фіе кіемать пъмаі Кроаџіа ка стат саў ка регат.

АВСТРІА.

Віена. Дпъ о кореспондінцъ сігърь дела Тріест афлъм, къ владіка дела Монтенегро вълънд тікълоші че амеріканъ попоралві съв din причіна вні сечеріш ръв, ш'аў тріміс тоте скълеле че авеа маі преціосе ла Тріест, ка апоі съ се пресакъ дп вані, пе карії апоі съ се кътпере вкате пентрв попор. Дптре ачеле преціосе се афлъ ші о крвче дмпрътъсецатъ тотъ къ брілянте. — Фрътосъ пілдъ дела вн пъсторіс вісеріческ петрекът-прін шкоалеле Франџеі! —

Chronicâ strâinâ.

Спанія. Madpid, 15. Окт. Дпъ че ш'аў іспръвіт жврналеле опосіџіеї дпсърчінареа че о авеа ка съ стріце дп дреапта ші дп стънга дпкоптра рădіреі ціште, акът пъ леаў ремас алта де кът съ мъстре пе рецина пе деопарте къ пъ пъвлікъ вълетінъл челор че се афлъ прін прінсорі ші прін есілврі, пе карії аў хотърът аі іерта дпъ веківі обічеіс ал монархілор пе ла зіле аша марі, їар пе де алта къці аў грътъдіт ла атъџіа франџезі феліврі де ордврі ші тітвле де воіерії. Че е дрепт рецина се ші арътъ галантъ, кънді дптре алціі пе вн вліет ал графвлві Брессон, солвл франџез ла къртеа din Madpid, ал ръдікъ ла рапг de grand, класа дптъіе, къ тітл de прінцъ de с. Ісавела, моштеніторіс атът дп linea бърбътеаскъ кът ші фетеаскъ. Асеменеа воіеріе хотъръсе рецина ші пентрв міністрвл франџез Гізот, къ тітл de С. Antonio; ел дпсъ ка вн філософ че е, мълцъмі къ тотъ змінца ші ва прііні.. зікънд, къ маі віне воіеще съі зікъ ómeні D. Гізот, de кът прінцвл Гізот. — Прінцвл de Montpensier дъдъ ла інспекторвл de сърачі din Madpid 30,000 франчі (сванці) къ скоп de аі дмпърці дптре сърачіме, асеменеа ші прінцесеі de Гор, карея се афлъ дпгріжіторе песте вн інстітът ал фетіцелор серімане 5000 фр., ка съі дптревъіе дпъ кът ва афла къ кале.

Бріtанія маре. London 15. Октомв Щіреле дела Ірландіа сънъ дпкъ тот дп

тр'ѕи топ дифіоръроріѣ: хоціі, оторѣрі ші пръдѣрі. Дп цінтѣл Тіперарі плесеа се дпчеркѣ а оторѫ пе ѕп пропіетаріѣ богат. Сѫѣ вѣтат де сѫмѫ, къ деа дпчепереа фометеі дпкоче попорѣл песте тотъ Ірландіа аѣ дпчепѣт а се слѣвозі де поѣ ла вепіе, дп кът дѕпъ че се ва ші депърта орешкѣл рѣлѫ ачеста, ва ретъпé челелалт, каре ва фі кѣ мѣлт маі апевоіе де десърат, потрівіт квінтелор лѣі Хс. „пекрътѣл кънd есе, пептрѫ адѫлорѫ дші іеа шепте кѣ сіне."

Чеса че пѣ с'аѣ дптъмплат ла прса мѣлці вѣрваці din лѣме, ка дпкъ фіінd дп віацѫ съ лі се рефіче монъмент, се дптъмплѫ актѫ вътръпѣлѣі Данііл О'Коппел. Статѫа колосалѫ, лѣкратѫ ла Рома де фаітосѣл съпъторіѣ Хотап din марторе каварівѣ, опт пічіóре дп пѣлціме, кѣ інскріпсіѣ: „О'Коппел, мънтвіторіѣл" аѣ ші сосіт ла Дѣвліп, кѣпітала Ірландіеі, ѕпде се ва ші ашеза лънгъ берса рецеаскъ. Еа дл дпфъцошеазъ дп вестімінте де трівѫп, саѣ апъраторіѣ ал попорѣлѣі ші дп посіціе де кввънъторіѣ ла попор.

Дп черкѣріле челе марі але вѣрвацілор де стат din Енглітеръ се лѣкръ актѫ кѣ тотъ вѣрвѫція, ка дпдатъ ла дескідереа парламентѣлѣі съ се вотезе щерцереа тътърор вътілор че маі сѫнт пептрѫ вакате ші зъхар.

Франца. Паріс 18. Окт. Де пѣ с'аѣ ші пътът дтвоі кавінетѣл францез кѣ чел енглез дп прівінца мърітърії прінцесеі де Спаніа, дар дп прівінца евенеміптелор челор маі пóѣ дела Генѣ din Елвеція, ціѣ кѣ с'аѣ дтвоіт, ка амъндóѣ пътеріле съ тріміцъ трѫпе обсервътóре ла хотърълеле пѣмтеі репъвліче, ші тот одатъ саѣ тріміс ші кѣріері ла Австріа ші ла Сардініа, ка съ ѣрмеце ші ачесте дóѣ дптокта. Жърналеле енглезе стрігъ тоате фъръ осевіре де партідъ, кѣ дакъ спірітъл демократік че ш'аѣ скос капъл дп Елвеція, ва дпвка ла пътері, атъпчі пѣ Елвеція, чі дптреага Європъ віне сръдѣіт, прін ѣрмаре кѣ дакъ сфатъл чел маре ал зілеі репъвліче пѣ ва фі дп старе ал апъса пе ачела актѫ ла дпчепът, атъпчі даторіа пътерілор челор де фрѣнте есте ал дпфрѫна ла пътері ѕніте.

Ліон, 18. Окт. Доѣ баталіоане din регіментъл ал 68 де інфантеріе аѣ ші плекат кътре граніца елвеціанъ, дпзестрате кѣ тъвері ші тоатѣ мавіція требвінчіосъ. Асемепеа пъшірі се ашеаптѣ ші дела Енглітера, Австріа ші Сардінія.

Італіа. Рома, 14. Окт. Папа дѕпd дп ѣрта мітірілор ші а пелецівірілор че дптрепіпd жѣдекъторіі пе ла трівпале, аѣ афлат кѣ кале а порвпчі, ка съ се рѣфіче ѕп жърпал ал кърві дпсърчінаре съ фіе а да ла лѣмінѣ ѕп естракт де тоате причініле де жѣдекатѫ, кът ші десбатерea лор прін жѣзі ші адвокаці. О тъсърѣ че дѣ довадѫ, кътк ачест нърінте спірітъл ші лѣмеск квцетъ а адче дрептатea ші кърмбірea статълѣі съѣ ла о пълціме de ѕпde съсе поатъ недеа кърат тоате лѣкръріле гъверпълѣі съѣ.

(Frank. O. P. A. Ztg.)

Елвеція. Генѣ, 17. Окт. Деліжанцъл че аѣ сосіт актъ dimineацъ адче щіреа despre іпіреа впор трѫпе францезе ла граніца Елвеціеі. Асемепеа ші despre алтеле че пін din партеа Австріеі ші a Сардініеі. — Дп капtопъл Верп дпкъ с'аѣ дптъмплат чева рескоалъ; dap се потолі де лок.

Рѫсіа. О скрісоаре дела Літпапіа спѣне, кѣ de кърѫnd с'ар фі конфіщкат мошііле ла зече коіері, din причінъ кѣ дп тітпъл de рескоалъ че саѣ дптъмплат ла Краковѣ, ар фі стътът дп конферінце секрете кѣ Франца.

(Allg Zig.)

Греція. Атіпа 11. Октомв. Ачі с'аѣ прііміт о хотърърре а гъверпълѣі францез, прін каре се орѫndзіеще а се дптемеіа ла Атіпа о школъ пептрѫ тінерії францезі карії вор вої а се деплініі дп лімва греческъ. Дпсъ сѫнт ачеа кondiціе, ка дп врете че еі вор петрече дп Атіпа, съ dea легіі регълате гречілор din лімва францезъ атът дп ѕніверсітате кът ші прін цімпасірі. — Цепералъл Andреіѣ Лondос, че фъсесе міпістрѫ де рескоіѣ ла революція din 3. Септ. ші іаръш міпістрѫ din лънтръ съѣ міпістеріѣ лѣі Маврокордатос, дші сфърші віяца дп септъмъна трекѫтъ прін ѕп пістол. Попімea dѕпъ datina веке, пѣ вої аі фаче слъвіка обічпѣіт ла морді. Din причіна ачеаста фамілія хотърѣ ал дмвалсата ші ал дече дптр'о мънъстіре че аре еа ла о мошіе. (Кърс. воін.)

Мошіе de пѫzare.

Мошіа Пѣтіпеіѣл din жѣдецъл Телеорман дп Цара ромъпеаскъ, пропіетате а лѣмінъціеі сале Doamnеі Лѣксandра Сѫцѣ, авѫnd 2580 ші маі вine стъпжіні массѣ, лѣціме dela шепте міі пѣнъ ла опт міі стъпжіні, мошіе de кѣмп, $1\frac{1}{2}$ чеас депъртатъ de Dѣмъре, кѣ 130 ші маі вine клъкаші, кѣ дпdестѫле арътърі, лінеі ші алте дпвънътъціпі, прекѫм ші пѫцінъ пъdуре, трекѫnd прін трѫпса ші апа Мълтъцълві, есте de вънzаре пе вечіе. Афлъndѣсе чіневаш dopіторіѣ de a o кѣмпъра, съ се арате ла D. М. Логофът Костandін Грігоріе Сѫцѣ, каре шеde дп потріва мънъстірії Колцеі din Бѣкърещі, тотdеавна de dimineацъ dela 8 чеасърі еворепеещі пѣнъ ла зече, ші dѕпъ прѫz dela 4 чеасърі пѣнъ сеара ла 6, ка съ се дпвоіаскъ пептрѫ прецъл еі.

Сmінтелі de дndрептат: ла Np. 81 ф. 322 дп потъ: ла к. гъверп дпсъ слъвеск маі мълці, съ се дndрепте: ла к. гъверп дпкъ слъвеск шчл. — ла Np 83. ф 329 deасъшіра дп кътева есетпляре се чітеще: Чітінd ачеле сънт пзатърі шчл., съ дndрептъм: чітінd ачеле чінчі пзатърі. — ла Np. 85. ф. 337 deфініція хрварілві съ се чітіаскъ аша: Е регълареа „репортърілор" дптре пропіетарі ші дптре сънші. DDnіі чітіторі вор ерта алте сmінтелі маі мървите, провепіте прін бъла впора din апелъторіі словелор, прін карея се дптърдіе ші фóіа Np. 43, de ші сънтошіі лѣкрърѣм зіле ші поцці дптреці.

РЕДАКТОР ГЕОРГІЕ БАРІЦ. КДІТОР. ІОАН ГѢТТ.